Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2026/2082

14.9.2026

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2026/2082,

11. september 2026,

millega kiidetakse heaks erandid, mis tehakse Ukrainale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2026/467 kohastest kaitseotstarbeliste toodete rahastamiskõlblikkuse tingimustest

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. veebruari 2026. aasta määrust (EL) 2026/467, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Ukraina toetuslaenu andmiseks aastatel 2026 ja 2027, ([1]) eriti selle artikli 13 lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

(1) Kooskõlas määruse (EL) 2026/467 artikliga 14 koostab Ukraina vormi iga tegevuse, kulu ja meetme kohta, mis on seotud kaitseotstarbelise toote või muu kaitse eesmärgil kasutatava tootega, mille jaoks ta kavatseb abi taotleda, et toetada oma kaitsetööstuse suutlikkust vastavalt määruse (EL) 2026/467 artikli 8 lõike 2 punkti a alapunktile iii.

(2) Vormil esitatakse kaitseotstarbelise toote või muu kaitse eesmärgil kasutatava toote kirjeldus ning teave määruse (EL) 2026/467 artiklis 13 sätestatud rahastamiskõlblikkuse tingimuste täitmise kohta.

(3) Määruse (EL) 2026/467 artikli 13 lõikega 5 on ette nähtud võimalus, et Ukraina võib taotleda kaitseotstarbeliste toodete rahastamiskõlblikkuse tingimustest erandit. Komisjon peab sellised erandid heaks kiitma rakendusaktidega, võttes arvesse Ukraina kaitsetööstuse suutlikkuse eksperdirühma nõuandeid, oskusteavet ja abi, eeldusel et kõnealuse määruse artiklis 27 osutatud komitee esitab positiivse arvamuse.

(4) 18. augustil 2026 esitas Ukraina komisjonile kooskõlas määruse (EL) 2026/467 artikliga 14 tootevormi („viies tootevorm“), mille salastatuse kategooria vastab komisjoni otsuse (EL, Euratom) 2015/444 ([2]) kohaselt tasemele „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“ ja mis on seotud õhukaitsesüsteemide jaoks ette nähtud rakettidega (edaspidi „asjaomased kaitseotstarbelised tooted“).

(5) Ukraina taotles asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete suhtes määruse (EL) 2026/467 artikli 13 lõike 5 punktis a sätestatud erandi kohaldamist seoses kõnealuse määruse artikli 13 lõikes 4 sätestatud rahastamiskõlblikkuse tingimustega, millele selliste kaitseotstarbeliste toodete tootmisega seotud tootjad, taristu ja komponendid peavad vastama, et neid kaitseotstarbelisi tooteid saaks hankida kolmanda riigi valitsuselt.

(6) Taotluse toetuseks esitas Ukraina teabe selle tõendamiseks, et vajadus asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tarne järele on kiireloomuline. Täpsemalt viitas ta sellele, et viimastel kuudel on Venemaa rünnakud ning ballistiliste, hüperhelikiirusega rakettide ja reaktiivmootoriga mehitamata õhusõidukite kasutamine sagenenud. Selle tagajärjel on hukkunud palju tsiviilisikuid ja hukkunute arv suureneb järjest. Konkreetselt ballistiliste rakettide puhul vähenes Ukraina õhutõrjevõime järsult, sest vajalike püüdurite varud ammendati. Kiireloomuline ja kohene operatsiooniline vajadus nende kaitseotstarbeliste toodete järele on seega hästi teada ja põhjendatud. Lisaks suurendab Venemaa pidevalt Ukraina ründamiseks kasutatavate kaitseotstarbeliste toodete, nagu rakettide ja mehitamata õhusõidukite tootmist ja kasutamist, mis tähendab, et Ukrainal peab olema piisavas koguses püüdureid. Olukorda halvendab veelgi ülemaailmne geopoliitiline olukord, mida iseloomustab kasvavate rahvusvaheliste pingete tõttu suurenenud ülemaailmne nõudlus asjaomase kaitseotstarbelise toote järele, mis avaldab täiendavat survet tootmisvõimsusele ja olemasolevatele varudele. Neid asjaolusid arvesse võttes rõhutas Ukraina vältimatut vajadust alustada hankemenetlust võimalikult kiiresti, et vabad tootmisajad niipea kui võimalik reserveerida.

([1]) ELT L, 2026/467, 26.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/467/oj).
([2]) Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

(7) Ukraina esitas ka teabe selle tõendamiseks, et asjaomaste toodetega samaväärsed kättesaadavad kaitseotstarbelised tooted, mis vastaksid määruse (EL) 2026/467 artikli 13 lõigetes 2 ja 4 sätestatud rahastamiskõlblikkuse tingimustele, praeguse seisuga puuduvad. Hanke eesmärk on täiendada Ukraina relvajõududes juba kasutusel olevate õhutõrjesüsteemide varusid. Seetõttu on väga oluline, et asjaomased kaitseotstarbelised tooted nende süsteemidega ühilduksid. Näib, et asjaomased kaitseotstarbelised tooted on ainsad tooted, mida saab kasutada koos juba kasutusel olevate süsteemidega, mille jaoks Ukraina vajab kiiresti laskemoona. Lisaks on asjakohane märkida, et Ukraina relvajõud on saanud nende kasutamiseks väljaõppe ning neid tooteid on lahingutingimustes juba katsetatud ja saadud tõendust selle kohta, et need on ohtude vastu võitlemisel tõhusad. Seega saavad Ukraina relvajõud toodet pärast tarnimist kohe kasutama hakata.

(8) Lisaks esitas Ukraina teabe selle tõendamiseks, et asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tarneaeg vastab olukorra kiireloomulisusele ja Ukraina vahetutele operatsioonilistele vajadustele ning et asjaomase kolmanda riigi valitsus on võtnud juriidilise kohustuse tarneajast kinni pidada. Eelkõige tõendas Ukraina, et see toode vastab vahetule operatsioonilisele vajadusele, sealhulgas vajadusele kaitsta tsiviilelanikke, kes on ohus, sest Venemaa-poolne pommitamine sageneb ja selleks kasutatakse moodsaid relvi; seetõttu on see vajadus eriti kiireloomuline. Tarnijana tegutseva valitsuse võetava juriidilise kohustusega on ette nähtud tarneaeg, millest kavatsetakse kinni pidada kogu lepingule allakirjutamisele eelneva riigisisese otsustusprotsessi jooksul. Kuigi selles juriidilises kohustuses osutatud tarneaeg ei taga, et need tooted tarnitakse lühikese aja jooksul, sest nende toodete järele on kogu maailmas suur nõudlus, on Ukraina esitanud ka usaldusväärseid tõendeid selle kohta, et tootmisaegade reserveerimine hanke korraldamise kaudu annab varasematele kogemustele tuginedes tegelikkuses võimaluse kasutada ära olukordi, kui teised riigid, kes on reserveerinud tootmisajad samade toodete jaoks, muudavad oma prioriteete, mis võib anda Ukrainale võimaluse saada tooteid varem. See annab Ukrainale ainulaadse võimaluse hankida asjaomaseid kaitseotstarbelisi tooteid, mis on äärmiselt olulised tsiviilelanikkonna ja elutähtsa taristu kaitsmiseks olukorras, kus geopoliitiliste asjaolude tõttu on kogu maailmas eriti keeruline selliseid tooteid hankida. Kui Ukraina sellist võimalust ei saa, oleks tema julgeolekuolukord kriitiline, seda ka heidutusvõime seisukohast, mis kahjustaks ka liidu ja liikmesriikide julgeolekuhuve.

(9) Selle tagamiseks, et erandit kasutatakse aja jooksul täielikus kooskõlas määruse eesmärkidega tagada kaitseotstarbeliste toodete tootmisel Ukraina ja liidu tõeline majandus- ja tööstuskoostöö ning Ukraina kaitsetööstuse järkjärguline integreerimine Euroopa kaitsesektori tehnoloogilisse ja tööstuslikku baasi, tuleks võtta ka arvesse, et Ukraina hangib määruse (EL) 2026/467 abil oma kaitsetööstuse suutlikkuse toetamiseks paralleelse menetluse kaudu kaitsesüsteeme, mis on sarnased nendega, mille jaoks Ukraina kavatseb asjaomaseid kaitseotstarbelisi tooteid hankida ja mis vastaksid artikli 13 lõikes 4 sätestatud nõuetele. Hange võimaldaks seega süsteemi toimimist Ukrainas operatiivselt katsetada, mis on ülimalt oluline selleks, et suurendada veelgi Ukraina tarnijate mitmekesisust ja Ukraina tööstust pidevalt Euroopa kaitsesektori tehnoloogilisse ja tööstuslikku baasi integreerida.

(10) 26. augustil 2026 konsulteeris komisjon Ukraina taotletava erandi küsimuses määruse (EL) 2026/467 artikli 15 alusel loodud Ukraina kaitsetööstuse suutlikkuse eksperdirühmaga ja sai sellelt samal kuupäeval nõuande.

(11) Eespool nimetatud asjaolusid silmas pidades ja Ukraina kaitsetööstuse suutlikkuse eksperdirühma nõuannet arvesse võttes leiab komisjon, et määruse (EL) 2026/467 artikli 13 lõikes 5 sätestatud erandi tegemise tingimused on täidetud. Sellest tulenevalt tuleks erand, mida Ukraina 18. augustil 2026 taotles, heaks kiita.

(12) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas määruse (EL) 2026/467 artikli 27 lõike 1 kohaselt asutatud komitee arvamusega.

(13) Võttes arvesse, et Ukraina vajadus asjaomaseid kaitseotstarbelisi tooteid hankida on kiireloomuline, ja selleks, et võimaldada erandi kiiret rakendamist, peaks käesolev otsus jõustuma selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Komisjon kiidab kooskõlas määruse (EL) 2026/467 artikli 13 lõike 5 punktiga a heaks erandi, mida Ukraina taotles viiendas tootevormis, mille komisjon sai 18. augustil 2026.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Brüssel, 11. september 2026

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN